

Govor predsednika Republike Slovenije dr. Danila Türka na slovesnosti ob prisegi pred Državnim zborom republike Slovenije

Državni zbor RS, 22. december 2007

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, visoki gostje, cenjeni diplomatski zbor, gospe in gospodje,

v veliko čast mi je, da na današnji svečanosti izrekam prisego predsednika republike. Tako danes pred pričami, poslanci državnega zbora in drugimi udeleženci te slovesnosti, začenjam prevzem uradnih dolžnosti predsednika Republike Slovenije. Tem dolžnostim bom posvetil svoje najboljše moči, v dobro vseh ljudi v Sloveniji in vse naše skupnosti.

Predsedniška dolžnost mi je bila poverjena na splošnih volitvah, ki so izrazile voljo državljanek in državljanov Slovenije. Sprejel sem jo z globokim občutkom odgovornosti in zavezanosti vsem prebivalcem naše države. Storil bom vse, kar je v mojih močeh, da upravičim izraženo zaupanje.

Zavedam se, da ljudje pričakujejo od predsednika, da pozorno prisluhne njihovim mnenjem in da se potruzi razumeti njihove težave. Razumeti ljudi pomeni zlasti razumeti šibkejše. Potrudil se bom slišati in razumeti njihov glas. Razumeti ljudi pa pomeni tudi pomagati pri iskanju rešitev za njihove probleme. Prizadeval si bom za konstruktivno, skladno in uravnoteženo sodelovanje z Vlado Republike Slovenije in z državnim zborom pri iskanju rešitev. Prizadeval si bom za povezovanje in spravo, za notranje ravnotežje in za zbranost, ki ju potrebujemo, da bomo napredovali.

Ob današnji slovesni priložnosti pa se želim najprej - in to v svojem imenu, v imenu države Slovenije in v imenu vseh državljanek in državljanov Slovenije - zahvaliti dosedanjemu predsedniku republike, dr. Janezu Drnovšku, za državniško delo in za velik prispevek, ki ga je dal k uspešnosti in ugledu naše države.

Gospe in gospodje,

mandat predsednika republike začenjam v času, ko je Slovenija že sprejeta kot uspešna država in kot odgovorna članica mednarodne skupnosti in bo čez nekaj dni začela svoje šestmesečno predsedovanje Evropski uniji. Poleg političnih in praktičnih vidikov bo to

predsedovanje imelo poseben simbolni pomen, ki ga je mogoče razumeti samo v ustreznem zgodovinskem kontekstu.

Slovenski narod je največji del svoje zgodovine preživel v okviru širših političnih sistemov. Tudi danes, v času našega članstva v Evropski uniji, je tako. Vendar pa je danes bistveno drugače in bistveno boljše, kot je bilo v preteklosti. Danes imamo lastno suvereno državo in vse razloge za ponos. Še pred dobrim stoletjem pa je bilo povsem drugače. Slovenski narod je bil eden podložnih narodov, ki so šele v 19. stoletju postali v polni meri kulturno ozaveščeni, torej kulturni narodi. V tistem času so bili Slovenci bolj narodna manjšina kot narod, še zlasti, ker našim prednikom ni bilo dano, da bi živeli v eni sami upravni enoti, ampak je velik del Slovencev živel ločeno od slovenske etnične matice, ki je bila na Kranjskem.

Kritičnega pomena pa je razvoj slovenskega naroda iz kulturnega naroda v politični narod, razvoj, ki je potekal vse 20. stoletje in ki še ni povsem končan. Ta razvoj je prinesel uspehe in zastoje, čase junaštva pa tudi čase hudih kršitev človekovih pravic. Temeljnega pomena v tem razvoju je bil boj za nujno potrebno ozemeljsko zaokrožitev Slovenije. V tem boju smo imeli svoje junake - generala Maistra in njegove borce za severno mejo, gibanje TIGR in njegov boj proti fašizmu in zlasti borce narodnoosvobodilnega boja med II. svetovno vojno, ki so osvobodili našo domovino izpod jarma tuje okupacije in zagotovili vrnitev pretežnega dela ozemlja Primorske matični Sloveniji. Tako je bila dosežena vzpostavitev tiste ozemeljske zaokroženosti, ki je nekaj desetletij kasneje omogočila ustanovitev neodvisne in mednarodnopravno priznane Slovenije. Iz te junaške zgodovine črpamo samozavest, ki nam je potrebna danes.

Z narodnoosvobodilnim bojem proti nacizmu in fašizmu pa si je slovenski narod zagotovil še eno pomembno vrednoto: uveljavil se je kot subjekt svoje zgodovinske usode in se uvrstil v veliko zavezništvo Združenih narodov in tako med narode, ki so soustvarjali današnji svetovni red. Z vso pravico lahko rečemo, da je bil slovenski narod v političnem, vsebinskem smislu, čeprav ne tudi pravno formalno, med ustanovitelji Organizacije združenih narodov. Tudi iz te zgodovinske okoliščine moramo črpati samozavest, ki je podlaga za naše delovanje na sodobnem svetovnem in evropskem prizorišču.

Čas neposredno po koncu II. svetovne vojne pa je prinesel tudi tragične dogodke in velike zločine, kot so bili množični poboji poražencev. Druga svetovna vojna je vrgla svet z njegovih moralnih tečajev. Množične kršitve človekovih pravic, ki so se zgodile kot uvod v vojno in med

vojno samo, pa tudi po koncu vojne, nam morajo biti trajen opomin, ki nam nalaga nujno skrb za varovanje človekovih pravic danes in v prihodnje.

V nekdanji skupni jugoslovanski državi, v kateri je živela večina Slovencev v pretežnem delu obdobja preraščanja iz kulturnega v politični narod, so bile človekove pravice pogosto kršene. Trpljenje ljudi, ki so doživeli krivične in dolgoletne kazni ali celo izgubili življenje, je trajni del našega zgodovinskega spomina. Kjer je le mogoče, je treba tako nastale krivice popraviti. Razumeti pa je treba tudi dosežke tistega časa. Naš narod se je v tistem obdobju dokončno razvil v politični narod in naposled, proti koncu osemdesetih let preteklega stoletja, dokazal, da zna varovati človekove pravice vseh ljudi, ki živijo na njegovem ozemlju.

Plebiscit za osamosvojitve in njegov rezultat sta bila izraz volje ljudi v Sloveniji, ki so zahtevali neodvisnost in državnost kot nujno zagotovilo varstva pravic posameznika, kot nujno zagotovilo razvoja vse naše skupnosti in kot nujen pogoj za vključevanje v evropski in svetovni prostor. Z odločno enotnostjo in učinkovito vzpostavljeno efektivnostjo smo prebivalci Slovenije leta 1991 tudi dokazali, da smo sposobni polne uresničitve pravice do samoodločbe. Tudi iz te izkušnje črpamo našo današnjo samozavest.

Suverenost in državnost smo si tako zaslužili in se dokončno konstituirali kot politični narod z lastno državo. Od tistega časa naprej pa imamo polno odgovornost, da v naši državi zagotavljamo vladavino prava, spoštovanje človekovih pravic in vzdržen razvoj, ki bo dolgoročno zagotovilo trajnega povečevanja naše blaginje. Če morebiti drži, da smo v zgodovini marsikaj zamudili, pa nam današnji čas omogoča, da se iztrgamo zgodovinski dediščini zamudništva in da vstopimo med najbolj napredne, uspešne in tolerantne države na svetu.

Zakaj vemo, da je ta cilj dosegljiv, četudi ni nikakor zagotovljen?

Najprej, v času odkar imamo lastno državo, smo že veliko dosegli. Ponosni smo lahko na prehojeno pot od osamosvojitve do sedanjih časov ekonomsko uspešne države, ki uživa dober mednarodni ugled in zaupanje. Vse to moramo utrjevati in za vse to moramo skrbeti. Na ta način bomo najboljše zavarovali in razvijali našo identiteto in našo kulturo.

Spoznano je, da je kultura najstarejša vsebina človeške zgodovine. To velja za človeštvo v celoti, ravno tako pa tudi za posamezne narode in civilizacije. Za Slovenijo in za naš narod to velja še posebej. V naši zgodovini je ravno kultura, posebej še pisna kultura, ustvarjala narodovo zavest o samem sebi in njegovo sposobnost prehajanja iz zgodnjih oblik ekonomskega in političnega razvoja k bolj razvitim in bolj odprtim v prihodnost.

Tako je tudi danes. Z vstopom v Evropsko unijo in v druge ustanove evropske integracije so se odprle nove možnosti vsestranskega razvoja Slovenije. Te zahtevajo bolj intenzivno komunikacijo z našim okoljem in predstavljajo novo priložnost. V teh novih okoliščinah in v novem okolju bomo morali poskrbeti za našo identiteto, za uveljavitev našega jezika in kulture, za spoštovanje naše zgodovine in s tem za našo prihodnost. Uspeh pri tem je odvisen od nas samih: Evropska unija je prijazno okolje, vendar nam naše identitete niti ne podarja niti ne zagotavlja. Za oboje moramo skrbeti sami. Zato bo pomembno, da našo državo razvijamo kot kulturno bogato skupnost, kot deželo kulture v najširšem pomenu te besede. Slovenija bo napredovala, če se bo sposobna dokazati kot dežela vsestransko kulturnega bivanja. Skrbeti moramo za kulturnost našega vsakdanjega življenja, za kultiviranje krajine, za razvoj fizične kulture in športa, za boljšo raven kulture v našem političnem življenju in seveda za razvoj umetnosti in znanosti kot najbolj zlahtnih prvin naše skupne kulture. Samo tako bomo napredovali.

Vse to zahteva tudi nekaj materialnih vlaganj, tudi skrb za vrhunske znanstvenike, umetnike in športnike. Toda ta vlaganja niso posebno velika in tudi niso najpomembnejša. Gre zlasti za razvoj naše zavesti, ki se ne sme zadovoljiti z doseženim ali omejevati na materialno blaginjo, ampak mora težiti k stalnemu izboljševanju kakovosti medčloveških odnosov, k spoštovanju in skrbni uporabi našega jezika, k ohranjanju vseh tistih vrednot, ki so zagotavljale naš narodni razvoj doslej in ki ga bodo zagotavljale tudi v prihodnje. Med temi vrednotami je temeljnega pomena družbena solidarnost in občutek za ustvarjanje enakopravnosti in uresničljivih možnosti za vse, ne glede na raso, spol, vero ali kakšno osebno okoliščino, kot je na primer invalidnost.

Etika odgovornosti, ponos nad dosežki, ki jih že imamo, in domoljubje so med najpomembnejšimi tovrstnimi vrednotami. Na tej podlagi gradimo tudi čvrste podlage za sodelovanje med državo in organizacijami civilne družbe, vključno s cerkvami, med katerimi ima Rimskokatoliška cerkev pri nas tradicionalno pomembno vlogo. Krščanski ideali in obče človeška etika so med prvinami, ki bogatijo našo kulturo in naš razvoj, celota vseh civilno-družbenih dejavnosti pa prispeva v našem prizadevanju za kulturno družbo, v kateri bo blaginja razumljena, ne le kot materialna, ampak tudi kot duhovna kategorija.

Take temeljne razvojne zamisli niso samo naše. Najdemo jih pri mnogih narodih sveta in oblikovane so na različne načine. V Evropi in v mnogih drugih delih sveta je tudi jasno, da je tak razvoj možen samo v razmerah zagotovljene varnosti in spoštovanja vladavine prava. To dvoje daje potreben okvir družbenemu razvoju in za čvrstost tega okvira je treba nenehno skrbeti.

Tudi varnost, podobno kot kulturo, je v naših sodobnih razmerah treba razumeti v ustrezno širokem obsegu. Razumeti moramo, da sodobni človek in naš nadaljnji razvoj potrebuje zagotovitev človeške varnosti, ki vključuje tudi pravno in socialno varnost, varnost zasebnosti in zaupanje v učinkovito državo, ki je sposobna poskrbeti za spoštovanje zasebnosti in za varstvo človekovih pravic.

V našem razvoju smo tudi na teh področjih že veliko dosegli. Toda povsem zadovoljni ne moremo biti. Pot do pravice je pogosto za državljane predolga. Uresničevanje sodnih odločb ni vselej zadovoljivo. Imamo tudi primer, ko sodba ustavnega sodišča, ki zadeva veliko število oseb na ozemlju Slovenije, že veliko let čaka na uresničenje. Več je treba storiti tudi za pravice otrok in za preprečevanje nasilja v družbi.

Vladavina prava in pravna država zahtevata spoštovanje neodvisnosti in avtoritete pravosodja, ki mu je treba zagotoviti pogoje za opravljanje njegovega poslanstva. Že v začetku prihodnjega leta bomo pred pomembnim preizkusom – pred izvolitvijo štirih novih ustavnih sodnikov. Predloge nameravam pripraviti tako, da bodo možna tudi vsa potrebna posvetovanja, in upam na uspešno sklenitev procesa. To bo omogočilo skorajšnji širši pogled na potrebe ustavnega sodišča pri nas, pa tudi, če se izkaže potreba, dodatne rešitve.

V prizadevanjih za človekove pravice je treba ustrezno pozornost nameniti tudi ekonomskim, socialnim in kulturnim pravicam. Dobro je, da se pri nas nezaposlenost zmanjšuje, kar pomaga k blaginji ljudi in k uresničevanju njihove pravice do dela. Zavzemati pa se je treba za čim boljšo zaposlitveno varnost. Vse preveč mladih je primoranih sprejemati delo za določen čas, kar ne omogoča načrtovanja družine in vizije lastne prihodnosti. Prožnost trga delovne sile je seveda treba zagotoviti, toda če želimo napredovati vsi, morajo biti bremena prožnosti uravnoteženo razporejena. Enakopravnost v možnostih mora biti še naprej najpomembnejše vodilo tako v politiki zaposlovanja, kot tudi na drugih področjih, kot sta šolstvo in zdravstvo. Na teh področjih je treba tudi paziti, da bodo nove rešitve, ki jih zahteva razvoj, dobro pretehtane in strokovno podprte, in da se bodo pozitivne prvine sedanjih sistemov ohranile.

Upoštevati moramo tudi starostno strukturo prebivalstva Slovenije, ki zahteva, da veliko pozornost namenimo ustreznosti našega sistema zdravstvenega varstva.

Vsi vidiki varstva človekovih pravic in vladavine prava prispevajo h krepitvi človeške varnosti in človeškega dostojanstva. To so tudi osrednja zagotovila za kakovost razvoja, kakršno potrebujemo danes. Hkrati pa potrebujemo tudi obrambni sistem, usposobljen za naloge, ki jih Sloveniji postavljajo njene varnostne potrebe in sprejete mednarodne obveznosti. Naše obrambne sile imajo pomembne naloge v okviru mednarodnih mirovnih operacij, v katerih je prav, da Slovenija sodeluje. Potrebujemo pa pretehtan premislek o dosedanjih izkušnjah in prihodnjih prioritetah. Hkrati s tem moramo paziti, da bodo slovenske obrambne sile uživale potrebno spoštovanje in moralno podporo celotne družbe, ki je nujna za uspeh pri izvedbi njihovih nalog. Od slovenske vojske pa pričakujem profesionalno, zakonito in etično ravnanje v vseh situacijah, med opravljanjem nalog doma in v tujini, v razmerju do civilnega prebivalstva in v medsebojnih odnosih v samih oboroženih silah.

Razvoj naših obrambnih sil je v preteklih letih prinesel veliko sprememb. Razumljivo je, da se s takšnim dinamičnim razvojem odprejo tudi nova vprašanja, ki terjajo skrbno preučitev in dobre rešitve. Kot vrhovni poveljnik obrambnih sil nameravam v skladu z ustavnimi in zakonskimi pristojnostmi pozorno spremljati njihov razvoj in probleme, stanje bojne pripravljenosti, profesionalne usposobljenosti in materialne oskrbljenosti. Doseganje standardov, ki so nujni za sodelovanje v operativnih in poveljniških dejavnostih Nata, je med prvimi prioritetami. Reševanje materialnih vprašanj vojakov in častnikov Slovenske vojske je med nujnimi nalogami danes in mora biti predmet skrbnega spremljanja tudi v prihodnje. Dograjevanje obrambnega sistema, zagotovitev potrebne skladnosti med našo ustavno in zakonsko ureditvijo in opredeljevanje nalog in sistemskih rešitev za delovanje oboroženih sil v primeru naravnih nesreč in podobnih primerov, so med nalogami, ki se jim bom v svojem mandatu trajno posvečal.

Medtem ko sta zagotavljanje varnosti in vladavine prava tisti nujni okvir, ki s svojo čvrstostjo zagotavlja možnosti za družbeni razvoj, pa je po svoji vsebini ta razvoj odvisen od uspešnosti našega gospodarstva, od kakovosti družbenih dejavnosti in javne uprave in od sposobnosti usklajevanja ekonomskih in ekoloških potreb. Tudi v teh pogledih smo že veliko dosegli, ostajajo pa še nekatere velike in pomembne naloge.

Resnična zagotovitev človeške varnosti je mogoča samo v pogojih trajnostnega razvoja. Ta se mora izražati v trajni gospodarski rasti, ki temelji na čim višji dodani vrednosti. Samo tako se

bomo približevali bolj razvitim državam. Pri tem moramo trajno skrbeti za naše naravno okolje in za potrebne sanacije, kjer je v preteklosti prišlo do dolgotrajnih negativnih posledic. Razumeti moramo, da skrb za okolje ni samo strošek, ampak tudi nujnost in ekonomska priložnost. Z razvojem znanosti in tehnologije bomo sposobni to priložnost izkoristiti. Pri tem gre za naloge in priložnosti globalnih razsežnosti. Tudi pri nas moramo upoštevati pomen spoznanja o novih priložnostih okolju prijaznega razvoja, ki v svetu že mobilizira tisoče podjetij: ta podjetja bodo prej ali pozneje deležna koristi, ki bodo iz teh priložnosti izšle.

Kot predsednik se nameravam aktivno vključiti v to prizadevanje – s spodbujanjem razprave in raziskovanja, z mobilizacijo javnega mnenja, z mednarodnimi stiki in na druge načine. Ob tem pa postaja vse bolj jasno, da mora Slovenija vlagati večji delež svojega nacionalnega proizvoda v raziskave in razvoj in se opreti na dosežke, ki jih že imamo. Podpreti moramo inovativnost. Znanstveni parki, kakršen je nedavno odprti park v Ljubljani, in kakršni nastajajo tudi drugod po Sloveniji, sledijo uspešnemu zgledu, znanemu drugod po svetu, in bodo pomembna opora temu razvoju. Zavzemal se bom za spodbujanje odličnosti na znanstvenem področju, za pritegovanje odličnih tujih strokovnjakov in za njihovo vključevanje v naš prostor.

Krepitev tehnološke in razvojno usmerjene sposobnosti našega gospodarstva je tudi pomemben vidik njegove konkurenčnosti. Potrebujemo konkurenčno gospodarsko strukturo, temelječo na izvoznem povpraševanju kot pglavitnem dejavniku gospodarske rasti. Povečati se bo morala tudi podjetnost in pripravljenost sprejeti tveganja. Državljeni Slovenije na splošno ne slovimo po pripravljenosti prevzemati tveganja, kar deluje zaviralno na razvoj podjetništva. Zavzemal se bom za nadaljevanje zmanjševanja lastništva države v podjetjih in za tako urejanje trga dela, ki bo hkrati zagotavljalo večjo prožnost in socialno varnost. Prožnost in socialna varnost, ki ju zahteva trg dela, sta ključnega pomena in si kot legitimna cilja ne nasprotujeta. V Sloveniji že imamo primere mednarodno uspešnih podjetij, ki na podlagi domišljenega konkurenčnega umeščanja ta dva cilja že uveljavljajo. Čim več bo takih podjetij, tem lažje bo oba cilja doseči. Kot predsednik si bom prizadeval za to, da bi takšni rezultati uspešnih podjetij dobili čim večje družbeno priznanje. Prepričan sem tudi, da je treba v smeri usklajevanja teh dveh ciljev spodbujati tudi nadaljnji razvoj delovno – kapitalskih razmerij, ki morajo vsebovati sodobne oblike industrijske demokracije in participativnosti v upravljanju podjetij. Dobre rešitve na tem področju so izjemnega pomena tudi za uspešno usklajevanje politike plač in za socialno varnost delavcev.

Spoštovane poslanke in poslanci, gospe in gospodje,

naše razvojne prioritete zahtevajo premišljeno zunanjo politiko, ki lahko veliko prispeva k mednarodnim pogojem za uspešen razvoj. V bistvu je mogoče naravo zunanje politike, kakršno potrebujemo, opisati z eno samo besedo – suverenost. V Sloveniji moramo krepiti zavest o tem, da smo v Evropski uniji in v drugih povezavah suverena država, in da moramo ravno zato delovati tako, da bi suverena država vselej dejansko – in ne le formalno – tudi bili. To pa zahteva, da ravnamo samozavestno, kar pomeni kompetentno, z dobrim znanjem, s premišljenimi stališči in z odgovorno izvedbo. Opredeljevati se moramo do vse širšega kroga mednarodnih vprašanj. V času predsedovanja Evropski uniji bomo potrebovali stališča do vseh vprašanj, s katerimi se srečuje Unija na svetovni sceni – kot eden globalnih dejavnikov. Pri tem nismo brez izkušenj, pridobili smo jih med drugim z uspešnim delom v Varnostnem svetu OZN in v času predsedovanja OVSE. Pokazalo se je, da lahko država naše velikosti in prožnosti odigra konstruktivno vlogo, ki je v korist vsej mednarodni skupnosti.

Zunanja politika je izraz notranje zrelosti družbe in je sredstvo za povezovanje vseh vrednot in vseh dosežkov naše družbe s ciljem doseči kar največje spoštovanje Slovenije v svetu. V zunanji politiki, tako kot na drugih področjih, nič ni zagotovljeno za vselej. Za vsak napredek v krepitvi ugleda in spoštovanja države se je treba potruditi. Vsako pridobljeno spoštovanje je treba zadržati z vztrajnim prizadevanjem. Kot predsednik republike se nameravam vključevati v oblikovanje zunanjepolitičnih odločitev in v njihovo izvajanje – vse v skladu z našo pravno ureditvijo in najboljšimi interesi naše države. Zavzemal se bom za krepitev verodostojnosti, za spoštovanje mednarodnega prava in za načelna in dobro premišljena stališča Republike Slovenije o vseh pomembnih mednarodnih vprašanjih.

Razumljivo je, da bo Slovenija v prvi polovici prihodnjega leta posvečala vso potrebno energijo predsedovanju Evropske unije in njeni enotnosti v vseh pomembnih vprašanjih, med katerimi sta tudi Kosovo in Bližnji vzhod. Na teh vprašanjih bi bilo treba okrepiti vlogo Evropske unije kot političnega dejavnika, ki ima velik pomen za rešitve kriznih žarišč v Evropi in njeni sosesčini. Evropska unija ima tudi velike naloge pri graditvi mednarodnopravnih režimov ter institucionalnih sistemov, ki so potrebni za boljše globalno upravljanje. Tudi tem vprašanjem bo v Sloveniji treba posvetiti ustrezno pozornost.

Hkrati s tem pa je tudi v prihodnje treba razvijati zunanjo politiko na vseh drugih ravneh. Pomembno raven predstavljajo dvostranski odnosi z drugimi državami. Na prvem mestu so tu sosednje države, s katerimi nas družijo dolga skupna zgodovina in močni skupni interesi. Urejeni in stabilni odnosi s sosedi so ključni strateški interes naše države. Te želimo razvijati na podlagi načel vzajemnega spoštovanja ter zaupanja in vsestranskega sodelovanja in na podlagi spoštovanja mednarodnega prava. Načelo ozemeljske nedotakljivosti je v teh odnosih temeljnega pomena. S sosednimi državami razvijamo tudi bogat sistem sodelovanja

na političnem, gospodarskem, izobraževalnem, kulturnem, športnem in na drugih področjih. Na ta način tudi prispevamo h krepitvi stabilnosti v tem delu Evrope in k razvoju njene varnostne in gospodarske arhitekture.

Dvostranske odnose je treba razvijati tudi z drugimi državami sveta, tako z velikimi silami, s katerimi je Slovenija že vzpostavila dobre in vzajemno koristne odnose, kot tudi z drugimi. Sloveniji se na mednarodni ravni odpirajo možnosti razširjenega sodelovanja in aktivnega vključevanja, ki pomeni tudi prispevek k občemu multikulturnemu dialogu v svetu. Globalizirani svet spoznavamo ta čas še vedno kot prostor vse večje konkurence, a tudi povečanih priložnosti. Čas je, da opravimo temeljit razmislek o našem mestu v svetu, tako s stališča potreb krepitve naše konkurenčne sposobnosti kot tudi s stališča našega vključevanja v dialog med kulturami in civilizacijami. Vizija miroljubnega sveta, ki jo gojimo v Sloveniji, zahteva oboje.

Slovenija je tudi v preteklosti, nazadnje že kot samostojna država, v okviru OZN, znala najti svoje mesto in aktivno vlogo. Smo del globalnega sveta in problemi tega sveta so tudi naši problemi. Z zagotovitvijo neodvisnosti smo si ustvarili pogoje za aktivno vlogo v svetu. Nobenega razloga ni, da bi ponavljali napake tistih iz preteklih generacij Slovencev, ki so menili, da so mednarodna vprašanja za nas »prevelika«. Zgodovina nas je naučila, da je takšno gledanje zanesljiva pot v položaj objekta, ki mu mesto v mednarodnih odnosih odredajo drugi. Danes ni velike nevarnosti, da bi se napake ponavljale. Prav pa je, da se negativnih izkušenj iz preteklosti zavedamo, da bomo še odločneje stopali po poti našega razvoja in vključevanja v mednarodno skupnost z vso energijo samozavestnega, suverenega naroda.

Na takšnem izhodišču si lahko tudi zastavimo vprašanje, kakšna bo Slovenija čez pet let, to je v času ob koncu mojega predsedniškega mandata? Predstavljam si Slovenijo, ki bo primer uspešnega razvoja v naši, postindustrijski dobi. Predstavljam si Slovenijo kot domovino uspešnih, izobraženih in kulturnih ljudi. Želim si državo, v kateri je kultura bivanja in medsebojnih odnosov spoštovano načelo, solidarnost med ljudmi pa vrednota, ki jo široko spoštujemo. Verjamem v Slovenijo kot državo, ki jo svet spoštuje. Predstavljam si, da bomo v naslednjih petih letih prehodili velik del poti do takšnega spoštovanja.

Ta vizija zahteva nekaj optimizma in zavedanja o prednostih, ki nam jih je zapustila zgodovina. Živimo na stičišču velikih evropskih kultur in imamo izkušnje z življenjem v mnogonacionalnih skupnostih. Zato se še bolj zavedamo vrednosti odgovorne uporabe naše

suverenosti. Postanimo žarišče novih idej in medkulturnega dialoga. Bodimo primer spoštovanja različnosti in njene integracije v višjo kvaliteto. Prebudimo tehnološko inovativnost, ustvarjalnost in podjetnost na vseh področjih. Bodimo odprti, politično, gospodarsko in intelektualno. Naš čas je čas velikih možnosti. Izkoristimo jih!

Gospe in gospodje,

še enkrat se vam zahvaljujem za pozornost, za zaupanje in za podporo. Naj vam vsem ob koncu zaželim še prijetne božične in novoletne praznike, v novem letu pa veliko miru, zdravja, prijaznosti in uspehov.

Hvala lepa.

Ljubljana, Državni zbor RS, 22. december 2007

RTV SLOVENIJA PREDSEDNIK 2012